

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДЕСНЯНСЬКИЙ ЕКОНОМІКО - ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ
при МІЖРЕГІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____

[Signature] В.І. Яровой

« 22 » березня 2021 р.

НАВЧАЛЬНА
ЧАСТИНА

**ПРОГРАМА
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**

з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
(на базі 9-ти класів)

Схвалено на засіданні
циклової комісії

Суспільно-правових дисциплін

Протокол № 4

від «06» *[Signature]* 2021 р.

Голова циклової комісії

[Signature] І.С. Сергеев

Мета та завдання програми навчальної дисципліни «Історія України» для вступних випробувань абітурієнтів

Мета: Програму з історії України розроблено з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти, чинної програми з історії України .

Пропонована програма складена з метою допомоги абітурієнтам зорієнтуватися у матеріалі, який винесено для підготовки до вступних екзаменів;

з'ясувати рівень формування історичного мислення, навичок історичного аналізу, виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу, поваги до всіх суб'єктів суспільства, рівень засвоєння своїх прав і свобод, виховання поваги до прав інших.

Завдання: З'ясувати рівень знань, умінь навичок, розуміння історичного процесу, показати місце України у сучасному світі.

У результаті вступних випробувань абітурієнт повинен навчитися використовувати набуті знання на практиці; аналізувати історичні події, прогнозувати їх розвиток.

Вступні випробування проводяться усно за екзаменаційними білетами або письмово у формі тестових завдань (за вибором викладача).

Тема 1. Давня історія України (VII ст. до н. е. – XIV ст. н. е.)

Актуальність, предмет, завдання курсу історії України. Місце вітчизняної історії в системі гуманітарної освіти у вищій школі. Джерела й історіографія історії України. Назви і самоназви території. Періодизація історії України. Основна навчальна та наукова література для вивчення предмета.

Найдавніше населення. Поняття археологічної культури. Неолітична революція. Особливості трипільської культури. Етнополітичні процеси першого тисячоліття до н.е. – перших століть н.е.: кіммерійці, таври, скіфи, сармати, античні греки.

Найдавніші писемні та археологічні відомості про слов'ян. Проблеми походження слов'ян та етногенезу українців. Перші племінні союзи і їх стосунки з готами, гунами, Хазарією, Візантією, аварами.

Передумови утворення держави Русь. Загадка Кия. Теорії походження Русі. Київські князі та їх політика. Колонізаційні й етичні процеси. Критика теорії давньоруської народності. Русь і степ. Державний устрій, економіка, торгівля. Утвердження християнства і вплив Візантії. Особливості культури. Міжнародні зв'язки і місце Київської Русі в історії Європи.

Причини і фактори роздроблення Русі. Київська, Чернігівська, Переяславська землі. Формування Галицько-Волинського князівства. Роман Мстиславович. Наслідки монголо-татарської навали. Державотворча діяльність Данила Галицького. Королівство Руське за останніх Романовичів. Місце та значення Галицько-Волинської держави в історії України.

Тема 2. Українські землі під владою іноземних держав (XIV ст.-XVII ст.)

Становище українських земель на середину XIV ст. Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського. Піднесення Києва. Устрій і побут українських земель в складі Литовсько-Руського князівства. Поява нових станів. Розвиток права: Литовські статuti, звичаєве право, магдебурзьке право. Реформи 1560-х. Московська проблема і повстання Михайла Глинського. Від Крева до Любліна: наслідки процесу для України. Річ Посполита: третій зайвий.

Тема 3. Доба козаччини в історії України (XV-XVIII ст.)

Проблема формування українського козацтва: перші згадки, генезис, різновиди. Перша Запорізька Січ Байди Вишневецького. Запорозька Січ як історичний феномен. Берестейська церковна унія та зміни, пов'язані з нею. Козаччина в боротьбі за самоутвердження кінця XVI- 30-х років XVI ст. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Культура України кінця XVI-першої половини XVII ст. Братства. Петро Могила.

Причини і характер війни-революції. Особа Богдана Хмельницького. Перебіг війни і дипломатичні зусилля Богдана Хмельницького до 1654 р. Угода 1654 р.: укладання, зміст, наслідки та оцінка в історичній літературі. Заклучний період війни під проводом Б.Хмельницького. Віденське перемир'я. Основні підсумки і наслідки козацької революції.

Організація території і особливості Формування політичного устрою та соціально-економічних стосунків. Українські гетьмани в умовах громадянської війни і двовладдя та їх оцінка в історичній літературі. Громадська угода. Андрусівський договір.

Іван Мазепа – загадка української історії. Шлях до Полтавської катастрофи. Спроба реваншу Пилипа Орлика. Останні роки козаччини на Правобережжі. Семен Палій. Політика царату в Україні XVIII ст. Згасання козацької автономії у російській Україні. Придушення гайдамаччини та три поділи Речі Посполитої. Особливості культури Гетьманщини.

Тема 4. Українські землі в добу національного відродження (XIX ст.)

Становище України на початку XIX ст. Збирання культурної спадщини та її примноження у першій хвилі національного відродження у Наддніпрянській Україні і західноукраїнських землях. Кирило-Мефодіївське товариство: українська відповідь на нову імперську ідеологію. Тарас Шевченко. Вплив австрійських реформ на західноукраїнське суспільство. Соціально-економічні зміни у російській Україні другої половини XIX – початку XX ст. Організаційний етап українських визвольних змагань: «хлопомани», «Громади», «Просвіта», науково-освітня і видавнича діяльність. Михайло Драгоманов. Перенесення центру національного руху в Галичину. Робітництво і поширення соціальних ідей. Перші українські політичні партії, їх програми.

Тема 5. Україна на початку ХХ ст. (1900 – 1921 рр.)

Вступ України в індустріальну стадію розвитку. Особливості капіталізму в Україні. Українська політична думка на початку ХХ ст. і мобілізаційні здатності українського руху. Україна в революції 1905 – 1907рр.: основні події і наслідки. Українство в 1907 – 1914 рр. Перша світова війна і Україна: геополітичний і національний аспект основних подій. Нові тенденції в розвитку української культури кінця ХІХ – початку ХХ ст.

Становище в Україні після повалення царату. Доба Центральної Ради; дійові особи та виконавці Української революції. Наслідки Брестського миру для України. Гетьманська Держава 1918 р.: здобутки і втрати. ЗУНР: Українська держава між Саном та Збручем. Доба Директорії. Відродження Республіки. Війна всіх проти всіх. Завершення боротьби більшовиків за Україну і причини поразки Української революції. Особливості громадянської війни в Україні.

Структура тестового завдання

Вступне випробування проводиться письмово у вигляді тесту закритого типу. Тестове випробування складається з 20 завдань. Час виконання завдань – 1 година.

Критерії оцінювання тестових вступних випробування абітурієнтів 1 курсу (на базі 9 класів) в 12 бальній шкалі для предметів з 20 завдань.

Завдання тестових вступних випробувань складено на основі вимог навчальних програм базової середньої освіти. Тестові завдання дозволяють перевірити рівень знань абітурієнта, наявність умінь та навичок.

Максимальна можлива сума набраних балів становить 12.

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсному відборі становить 4 бали.

Нормативи оцінювання

бали	Кількість вірних відповідей
1	9 і менше
2	10
3	11
4	12
5	13
6	14
7	15
8	16
9	17
10	18
11	19
12	20

Приклад тестового завдання

1. Назвіть межі першого періоду передісторії України

- 1) Період Кам'яного віку (2000000 – 8000 рр. до н.е.)
- 2) Мідного віку (2500 – 1800 рр. до н.е.)
- 3) Еволюція землеробської та кочових цивілізацій до розвинутого суспільства (1150 р. до н.е. – 850 р. н.е.)
- 4) Поява хазар у VII ст. н.е.

2. Останнє велике повстання гайдамаків відбулося:

- 1) У 1113 р.
- 2) У 1569 р.
- 3) У 1768 р.
- 4) У 1775 р.

3. Перехідний період у радянському українському суспільстві, що почався у 1928 р. називають:

- 1) Народницьким рухом
- 2) Добою центральної Ради
- 3) Сталінізмом або „сталінською революцією”
- 4) Революцією Горбачова

4. Вкажіть засновника Києво-Могилянської колегії

- 1) Сигизмунд II Август
- 2) Петро Могила
- 3) Василь-Костянтин Острозький
- 4) Владислав II

5. Яке прізвище є зайвим у логічному ланцюжку:

“М. Шашкевич – Я. Головацький – М. Драгоманов – І. Вагілевич”?

- 1) М. Шашкевич
- 2) Я. Головацький
- 3) М. Драгоманов
- 4) І.Вагілевич

6. Коли монголо-татарські орди під проводом хана Батия знищили Київ?

- 1) 1223 р.
- 2) 1237 р.
- 3) 1240 р.
- 4) 1245 р.

8. Хто були засновниками громадсько-культурного об'єднання “Руська трійця”?

- 1) І.Франко, М.Шашкевич, І.Вагілевич
- 2) І.Франко, Я.Головацький, М.Шашкевич
- 3) І.Вагілевич, Я. Головацький, М.Шашкевич
- 4) І.Вагілевич, Я. Головацький, Т. Шевченко

9. Києво-Могилянська колегія отримала титул і права академії

- 1) 1654 р.
- 2) 1686 р.
- 3) 1701р.
- 4) 1750 р.

...

Приклад екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет № ____

для вступних іспитів абітурієнтів

Дисципліна «Історія України»

1. Київ у IX-XII століттях. Розквіт державності за часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
2. Гайдамацький рух в Україні: причини, характер, основні форми боротьби.

Список літератури

Основна література:

1. Гісем О.В. Історія України: Типові тестові завдання. Збірник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк.- Х.: Веста, 2010.- 112 с.
2. Реєнт О., Малій О. Історія України: Посібник для 9-го класу. К.: Генеза, 2003.
3. Турченко Ф., Марочко В. Історія України: Підручник для 9-го класу. К.: Генеза, 2005.

Додаткова література:

4. Бойко О.Д. Історія України: Навч. Посібник. /3-тє вид., вип., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 688 с Антонович В. Що принесла Україні Унія.
5. Історія. Комплексний довідник / В.А. Греченко, Ю.Г. Лебедева, С.Л. Губіна. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
6. Багатопартійна українська держава на початку ХХ ст. - К.: Пошук,1992.
7. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К., 1998.
8. Грушевський М.С. З історії релігійної думки на Україні. – К.,1992.
9. Дорошенко Д. Історія України 1917-1923 рр. – Нью-Йорк. – 1954.
- 10.Історія української державності / За заг.ред Малика Я. – Л., 1995.
- 11.Костомаров М. Історія України в життєписах визначнійших її діячів. – Львів,1918.
- 12.Огієнко І. Українська культура. – К.,1992.
- 13.Смолій В., Степанков В. Українська державна ідея. – К., 1997.
- 14.Ткач А. Історія кодифікації дореволюційного права України. – К., 1968.
- 15.Україна крізь віки. В 15 т. – К., 1999.
- 16.Рибалка І.К. Історія України. – Харків. – 2011.- 448 с.